

Sygn. akt I UK 343/15

POSTANOWIENIE

Dnia 9 czerwca 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Małgorzata Wrębiakowska-Marzec

w sprawie z odwołania M. S.
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w Tarnowie
o rentę z tytułu niezdolności do pracy,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 czerwca 2016 r.,
skargi kasacyjnej ubezpieczonego od wyroku Sądu Apelacyjnego w Krakowie
z dnia 19 marca 2015 r., sygn. akt III AUa 954/14,

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 19 marca 2015 r. Sąd Apelacyjny w Krakowie zmienił wyrok Sądu Okręgowego w Tarnowie z dnia 24 kwietnia 2014 r. i oddalił odwołanie M. S. od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z dnia 1 marca 2013 r., odmawiającej wnioskodawcy prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy.

W skardze kasacyjnej wnioskodawca zarzucił naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na wynik sprawy, a mianowicie: 1) art. 244 k.p.c., przez nieuwzględnienie treści dokumentu sporządzonego przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego - Placówki w D. z dnia 28 stycznia 2014 r.; 2) art. 233 § 2 k.p.c., przez jego nieprawidłowe zastosowanie, polegające na niekorzystnym przyjęciu skutków procesowych wobec odwołującego się, pomimo że stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach organy państwowe bądź państwowe jednostki

organizacyjne zobowiązane są do ewidencji, przechowywania i ochrony przed zniszczeniem przesyłanej do nich dokumentacji, zatem utrata dokumentacji ubezpieczeniowej nie powinna wywoływać niekorzystnych skutków procesowych w stosunku do wnioskodawcy, tym bardziej, że stosownie do art. 42 ust. 3 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników indywidualnych i członków ich rodzin dysponentem składek uiszczanych w latach 1983-1986 na Fundusz Ubezpieczenia Społecznego Rolników był Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Skarżący wskazał, że „skutkiem wyżej wymienionych uchybień proceduralnych było nieprawidłowe, niezgodne z art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (...) określenie okresu, za który zostały odprowadzone składki za odwołującego, a w efekcie niezastosowanie art. 57 ust. 2 wskazanej ustawy i nieprzyznanie odwołującemu prawa do renty”.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi drugiej instancji do ponownego rozpoznania.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania uzasadniono jej oczywistą zasadnością, gdyż „sprzeczne z zasadami współzycia społecznego byłoby przerzucanie skutków zaniedbań organów, w zakresie nałożonych na nie prawem obowiązków, na odwołującego. Składki były odprowadzane przez rodziców odwołującego w dacie, gdy dysponentem tych dokumentów był ZUS. Zdaniem odwołującego uzasadnia to przyjęcie, stosownie do treści art. 233 § 2 k.p.c., że niekorzystne skutki procesowe nieprzedstawienia tych dokumentów powinny obciążać nie odwołującego, a ZUS”.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przepis art. 398⁴ § 2 k.p.c. wymaga, aby wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania stanowił odrębny element pisma niezależny od przytoczenia podstaw kasacyjnych i ich uzasadnienia (art. 398⁴ § 1 pkt 2 k.p.c.). Uzasadnienie wniosku natomiast powinno nawiązywać do przesłanek przyjęcia skargi do rozpoznania określonych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli: 1) w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, 2) istnieje potrzeba wykładni przepisów

prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, 3) zachodzi nieważność postępowania lub 4) skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Spełnienie wymagania z art. 398⁴ § 2 k.p.c. powinno zatem przybrać formę wyodrębnionego wyводу prawnego, w którym skarżący wskaże, jakie występujące w sprawie okoliczności pozwalają na uwzględnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i jednocześnie uzasadni, dlaczego odpowiadają one ustawowemu katalogowi przesłanek.

Z art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. wynika konieczność nie tylko powołania się na okoliczność, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, ale również wykazania, że przesłanka ta rzeczywiście zachodzi. Oznacza to, że skarżący musi wskazać, w czym - w jego ocenie - wyraża się „oczywistość” zasadności skargi oraz podać argumenty wykazujące, że rzeczywiście skarga jest uzasadniona w sposób oczywisty. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi bowiem wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona, czyli że jej zarzuty są zasadne „na pierwszy rzut oka” (*prima facie*) i w sposób oczywisty prowadzą do uznania zaskarżonego wyroku za błędny i jego wzruszenia (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, niepublikowane i orzeczenia tam powołane). Jest tak dlatego, że o ile dla uwzględnienia skargi kasacyjnej wystarczy, iż jej podstawa jest usprawiedliwiona, to dla jej przyjęcia do rozpoznania koniecznej jest wykazanie kwalifikowanej podstawy naruszenia prawa materialnego lub procesowego widocznej przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez wdawania się w pogłębioną analizę prawną. Z tego względu przyjmuje się, że nie spełnia tego wymagania odwołanie się do podstaw kasacyjnych i opatrzenie zawartego tam zarzutu dodatkowo mianem rażącego, ewidentnego, kwalifikowanego lub oczywistego, jeżeli nie zostanie wykazane, w czym przejawia się oczywistość wydania wadliwego orzeczenia. Należy przy tym zwrócić uwagę, że art. 398⁹ § 1 pkt 4 k.p.c. nie odwołuje się do oczywistego naruszenia prawa, ale do oczywistej zasadności skargi, co oznacza, że oczywista zasadność skargi może wynikać z oczywistego i kwalifikowanego naruszenia przepisu prawa, pod warunkiem jednak, że skarżący wykaże, iż uchybienie to zadecydowało o wyniku

sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 marca 2012 r., II PK 278/11, LEX nr 1214574).

Skarżący nie wykazał istnienia tak rozumianej przesłanki przyjęcia skargi do rozpoznania z uwagi na jej oczywistą zasadność, w ramach której powołuje się na obrazę przez Sąd drugiej instancji art. 233 § 2 k.p.c.

Przepis art. 233 k.p.c., jako przepis określający kryteria oceny wiarygodności i mocy dowodów nie może być przedmiotem zarzutów kasacyjnych z racji ograniczenia zawartego w art. 398³ § 3 k.p.c. (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2012 r., III UK 17/12, LEX nr 1276227). O oczywistej zasadności skargi kasacyjnej nie można mówić w sytuacji, gdy dla uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania skarżący powołuje się na uchybienia o charakterze proceduralnym, które w ogóle nie poddają się kontroli kasacyjnej (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 23 stycznia 2014 r., I UK 365/13, LEX nr 1646124).

Z tych względów na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.